

nationale ombudsman

Rapport

Een onderzoek naar de gang van zaken rond een binnentreden door de politie- eenheid Oost-Brabant

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klachten gegrond.

Wat is de klacht?

Verzoeker klaagt erover dat de politie op 29 maart 2019 onterecht zijn woning is binnengetroten. Ook klaagt verzoeker over uitspraken die een politieambtenaar daarbij deed.

Wat ging er aan de klacht vooraf?

Op 29 maart 2019 kregen twee politieambtenaren (X en Y) van het basisteam Eindhoven-Zuid het verzoek om ter plaatse te gaan na een melding. Er zou sprake zijn van een conflict tussen de meldster en verzoeker. Meldster en verzoeker scheiden van elkaar en zij hebben samen twee kinderen. Volgens de melding zou één van de kinderen huilend voor het raam staan.

De politieambtenaren troffen meldster buiten de woning van verzoeker en meldster aan. Meldster was in het bezit van een sleutel van de woning. Op enig moment vroegen de politieambtenaren meldster de voordeur te openen. In de woning troffen zij verzoeker aan. Hierop ontstond er een woordenwisseling tussen verzoeker en politieambtenaar X. Verzoeker nam deze woordenwisseling op met zijn telefoon. Verzoeker verzocht politieambtenaar X de woning te verlaten en hij wilde de voordeur dichtdoen. Hierop plaatste politieambtenaar X haar voet tussen de deur. Die haalde zij weg toen verzoeker daarom vroeg. Verzoeker wilde niet meer in gesprek met politieambtenaar X. Wel was hij bereid om achter een gesloten voordeur in gesprek te gaan met politieambtenaar Y. Tijdens dat gesprek wachtten politieambtenaar X en meldster buiten de woning.

Tijdens het gesprek tussen politieambtenaar Y en verzoeker liet politieambtenaar X meldster opnieuw de voordeur openen. Dat was voor verzoeker aanleiding om ook het gesprek met politieambtenaar Y te beëindigen. Vervolgens riepen de politieambtenaren de Officier van Dienst (OvD) op. Die ging achter een gesloten voordeur in gesprek met verzoeker en hij constateerde dat de kinderen veilig waren. De politieambtenaren maakten naar aanleiding van het incident een zorgmelding op.

Het oordeel van de politie

De klachtencommissie van de politie adviseerde de politiechef verzoekers klacht ongegrond te verklaren. De politiechef nam het advies van de klachtencommissie over en verklaarde verzoekers klacht ongegrond.

De klachtencommissie overwoog dat er voor politieambtenaar X voldoende aanleiding bestond om zich zorgen te maken over de toestand van de kinderen en dat zij rekening mocht houden met de mogelijkheid dat de kinderen in gevaar waren. De politieambtenaren konden de kinderen vanaf de buitenkant van de woning niet zien en verzoeker reageerde niet op aankloppen, aanbellen en roepen door de politieambtenaren. De commissie kon zich voorstellen dat het voor politieambtenaar X geen optie was om te vertrekken zonder eerst te controleren of de kinderen veilig waren. Het optreden van politieambtenaar X is daarmee volgens de commissie behoorlijk.

De commissie achtte de manier waarop politieambtenaar X met verzoeker communiceerde stellig, maar niet onbehoorlijk. De commissie overwoog dat politieambtenaar X de-escalerend te werk ging door de woning te verlaten toen verzoeker dat vroeg en door politieambtenaar Y vervolgens het gesprek te laten voeren.

In reactie op de opening van het onderzoek door de Nationale ombudsman schreef de politiechef dat hij ten aanzien van verzoekers klacht bij het eerder ingenomen standpunt bleef.

Wat is er volgens verzoeker gebeurd?

Verzoeker heeft in de eerste fase van de klachtbehandeling bij de politie en bij de ombudsman een beschrijving gegeven van de manier waarop hij de gebeurtenissen op 29 maart 2019 heeft beleefd. Verzoeker heeft zijn klacht niet toegelicht bij de klachtencommissie, omdat hij vond dat de klachtencommissie eerst nader onderzoek moest verrichten door onder andere getuigen van het incident te horen. Uit de beschrijvingen van verzoeker komt het volgende beeld naar voren.

Verzoeker verklaarde dat hij de bel hoorde gaan op het moment dat hij zijn twee kinderen op bed legde. Verzoeker ging naar beneden en hij trof politieambtenaren X en Y aan in zijn woning. Verzoeker vroeg de politieambtenaren naar de melding. Politieambtenaar X legde verzoeker uit dat zij een melding had ontvangen dat verzoekers kinderen bij hun moeder wilden zijn en dat zij zouden huilen. Verzoeker vroeg politieambtenaar X of zij op de hoogte was van de afspraken die tussen verzoeker en meldster waren gemaakt. Vervolgens veranderde de toon van politieambtenaar X. Zij snauwde naar verzoeker. Verzoeker verzocht de politieambtenaren zijn woning te verlaten. Hij sloot de voordeur, maar politieambtenaar X belemmerde dit door haar voet tussen de deur te plaatsen. Verzoeker vroeg vervolgens meerdere keren of politieambtenaar X haar voet weg wilde halen. Uiteindelijk gaf zij hier gehoor aan en deed verzoeker de deur dicht.

De politieambtenaren belden opnieuw aan. Verzoeker was bereid om in de hal van de woning en achter gesloten voordeur in gesprek te gaan met politieambtenaar Y. Toen politieambtenaar X de voordeur opnieuw opende, was voor verzoeker de maat vol. Hij beëindigde ook het gesprek met politieambtenaar Y.

Het standpunt van verzoeker

Verzoeker stelt dat de politieambtenaren zijn woning onrechtmatig zijn binnengetroten. Zij hadden namelijk geen machtiging of toestemming van de officier van justitie om zijn woning binnen te treden. Ook was er volgens verzoeker geen sprake van een dringend gevaar voor de kinderen.

Volgens verzoeker wist politieambtenaar X al voordat zij ter plaatse kwam dat meldster werkzaam is bij de politie. Verzoeker is van mening dat de politieambtenaren onvoldoende moeite deden om met hem in contact te komen voordat zij de woning binnentraden. Volgens verzoeker hebben de politieambtenaren niet aangeklopt. Verzoeker vindt dat de politieambtenaren hem hadden moeten bellen voordat zij zijn woning binnengingen. Door dit niet te doen, zijn de politieambtenaren te voortvarend opgetreden. Ook zijn de politieambtenaren escalerend te werk te gaan, door de voordeur voor een tweede keer te openen. Verzoeker had duidelijk gemaakt dat politieambtenaar X zijn woning niet mocht betreden.

Verder hebben de politieambtenaren zich volgens verzoeker onvoldoende objectief opgesteld door de kant te kiezen van meldster en hebben zij zich te veel door haar laten sturen. Meldster heeft de politieambtenaren bewust informatie gegeven die tot het binnentreden van de woning zou leiden.

Wat heeft de Nationale ombudsman onderzocht en wat zijn de bevindingen?

De Nationale ombudsman heeft verzoekers klacht onderzocht door de stukken te bestuderen die door verzoeker en door de politie zijn verstrekt. Ook heeft de ombudsman politieambtenaren X en Y gehoord en heeft hij het geluidsfragment dat verzoeker opnam beluisterd. De Nationale ombudsman constateerde dat het geluidsfragment slechts een gedeelte van het incident bevat. Desgevraagd kon verzoeker hiervoor geen verklaring geven. Daarnaast heeft de ombudsman acht geslagen op relevante wet- en regelgeving en ombudsprudentie.

Wet- en regelgeving

In artikel 2 van de Algemene wet op het binnentreden staat dat voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner een schriftelijke machtiging is vereist. Een schriftelijke machtiging is niet vereist als de woning direct moet worden binnengetreden ter voorkoming of bestrijding van ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen.

In artikel 3 van de Politiewet 2012 staat dat de politie de taak heeft te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hulpbehoevenden. In artikel 7 van de Politiewet 2012 staat dat politieambtenaren toegang hebben tot elke plaats, voor zover dat redelijkerwijs nodig is voor het verlenen van hulp aan hulpbehoevenden.

Ombudsprudentie

In zijn rapport van 26 maart 2019 (2019/016) 'Binnentreden bij hulpverlening. Over de omgang met het huisrecht' benadrukt de Nationale ombudsman dat het belangrijk is het burgerperspectief bij binnentreden te borgen. De ombudsman begrijpt dat de politie vanuit haar taak om hulp te verlenen soms een woning moet binnentreden en dat het maken van de afweging om wel of niet binnen te treden lastig kan zijn. De burger mag van de politie verwachten dat zij deze afweging zorgvuldig maakt. Binnentreden is immers een aantasting van het huisrecht. De ombudsman vindt het belangrijk dat de politie de impact van een binnentreding zoveel mogelijk beperkt.

Verklaring politieambtenaar X

Politieambtenaar X legde tegenover onderzoekers van de Nationale ombudsman een verklaring af. Hieronder een samenvatting van die verklaring.

Politieambtenaar X vertelt dat zij en haar collega politieambtenaar Y tijdens hun noodhulpdienst van de meldkamer de opdracht kregen om naar Veldhoven te gaan. Een man en een vrouw zouden "in een vechtscheiding liggen" en zij hadden ruzie over de kinderen. Eén van de kinderen zou huilend achter het raam van de woning staan.

Ter plaatse troffen politieambtenaar X en Y de meldster buiten de woning aan. Ze was overstuur en ze vertelde dat ze ruzie had gehad met haar man. Eén van de kinderen had volgens meldster huilend voor het raam gestaan. Ook vertelde meldster dat zij bij de politie werkt. Meldster vertelde dat één van de kinderen niet bij verzoeker, maar bij haar wou slapen. De kinderen waren op dat moment in de woning. Politieambtenaar X vertelde meldster dat zij wat de scheiding betrof, niets voor haar kon betekenen. Dat is namelijk een civiele kwestie tussen meldster en verzoeker. Wel kon politieambtenaar X controleren of de kinderen veilig waren.

De politieambtenaren belden en klopten aan bij de woning, maar zij kregen geen reactie. Ook niet toen zij op het raam klopten en zij riepen dat ze van de politie waren. Omdat de kinderen mogelijk in gevaar waren en de politieambtenaren geen contact konden krijgen met verzoeker, besloten zij de woning binnen te gaan. Politieambtenaar X vroeg meldster of zij de voordeur met haar huissleutel wilde openen. Het was volgens politieambtenaar X namelijk de gezamenlijke woning van meldster en verzoeker. Politieambtenaar X heeft meldster niet gevraagd om zelf naar binnen te gaan, omdat dit escalierend zou kunnen werken.

Nadat meldster de deur had geopend, duwde politieambtenaar X deze verder open. Politieambtenaar X bleef buiten staan en zij riep opnieuw dat ze van de politie was. Er kwam nog steeds geen reactie van verzoeker. Daarom ging politieambtenaar X de hal van de woning in. Daar klopte zij nogmaals op de deur en riep zij opnieuw naar verzoeker. Hierop opende politieambtenaar X een deur in de hal van de woning en kwam verzoeker haar tegemoet lopen.

Politieambtenaar X stak haar hand uit om zich aan verzoeker voor te stellen. Verzoeker negeerde de

uitgestoken hand en hij zei dat de politieambtenaren zijn woning moest verlaten. Politieambtenaar X probeerde verzoeker uit te leggen waarom zij ter plaatse was. Verzoeker antwoordde dat politieambtenaar X de woning moest verlaten, waaraan zij gehoor gaf. Verzoeker vroeg haar op een vervelende toon wat er aan de hand was. Politieambtenaar X wilde uitleggen dat zij een melding had gekregen, maar verzoeker onderbrak haar. Verzoeker zei dat politieambtenaar X en Y het opnieuw mochten proberen of een andere collega konden sturen. Verzoeker was tijdens het gesprek weliswaar relatief rustig wat zijn toon betreft, maar zijn lichaamshouding was agressief. Hij maakte zich groot en helde enigszins over politieambtenaar X heen. Verzoeker vulde in feite de deurpost. Politieambtenaar X stelt dat de agressieve lichaamshouding niet is af te leiden uit de geluidsopname die verzoeker van het incident maakte. Op enig moment sprak politieambtenaar X met een verhoogde stem, omdat voor haar de maat vol was.

Politieambtenaar X heeft door het plaatsen van haar voet tussen de deur willen voorkomen dat verzoeker de deur dichtdeed. Zij wilde namelijk in gesprek met verzoeker blijven. Desgevraagd heeft zij vervolgens haar voet weggehaald. Na politieambtenaar X probeerde politieambtenaar Y in gesprek te gaan met verzoeker. Politieambtenaar Y mocht van verzoeker naar binnen, maar hij moest de voordeur achter zich sluiten. Politieambtenaar X moest op dat moment van verzoeker buiten de woning blijven. Omdat politieambtenaar X zicht wilde houden op de veiligheid van politieambtenaar Y, liet zij meldster opnieuw de voordeur openmaken en zette zij de deur op een kier.

Hierop zette verzoeker politieambtenaar Y uit de woning. Op dat moment veranderde verzoekers toon. Dat gedeelte van het incident is niet door verzoeker opgenomen. Politieambtenaar X besloot de Officier van Dienst (OvD) op te roepen, omdat zij nog steeds wilde weten of de kinderen buiten gevaar waren. De OvD ging achter gesloten voordeur in gesprek met verzoeker en hij constateerde dat de kinderen veilig waren.

Verklaring politieambtenaar Y

Politieambtenaar Y heeft tegenover onderzoekers van de Nationale ombudsman een verklaring afgelegd, die op hoofdpunten de verklaring van politieambtenaar X bevestigt.

Politieambtenaar Y verklaarde tegenover de onderzoekers van de ombudsman dat het voor de politieambtenaren ter plaatse niet mogelijk was om bij de woning naar binnen te kijken. Doorgaans wordt er door politieambtenaren na aanbellen of aanroepen wel beweging of een teken van leven in een woning waargenomen. In verzoekers woning bleef het echter stil. Er kwam geen enkele reactie op het aanbellen en aanroepen. Politieambtenaar Y stelt dat de gevolgen van het binnentreden beperkt bleven doordat meldster hen binnen kon laten met haar huissleutel.

Geluidsopname

De Nationale ombudsman heeft de geluidsopname van het incident beluisterd. De geluidsopname begint bij het moment dat de politieambtenaren de woning zijn binnengetreten en eindigt bij het moment dat verzoeker politieambtenaar X verzoekt haar voet tussen de deur weg te halen.

De Nationale ombudsman hoort op de geluidsopname dat politieambtenaar X tegen verzoeker zegt dat zij de kinderen wil zien. Verzoeker antwoordt dat dit op een later moment kan en dat de kinderen rustig boven in de woning zijn. Ook is te horen dat verzoeker zich aan de politieambtenaren voorstelt en dat hij vraagt "wat het verhaal is". Politieambtenaar X reageert hierop verbaasd en met verhoogde toon. Verzoeker vraagt de politieambtenaren nogmaals "wat het verhaal is". Hierop antwoordt politieambtenaar X dat "het verhaal is" dat verzoeker en meldster twee kinderen hebben, dat hun oudste kind bij verzoeker wil slapen en dat de ander bij meldster wil slapen. Verzoeker vraagt politieambtenaar X of zij op de hoogte is van de gemaakte afspraken. Hierop antwoordt politieambtenaar X met verhoogde toon dat verzoeker niet zo tegen haar hoeft te doen. Politieambtenaar X legt uit dat zij normaal in gesprek wil met verzoeker en dat de toon die verzoeker aanslaat daar niet bij past. Verzoeker antwoordt dat hij een normale vraag heeft gesteld en dat politieambtenaar X hier niet zo op hoort te reageren.

Politieambtenaar X slaat nogmaals aan op de toon die verzoeker heeft. Verzoeker antwoordt dat politieambtenaar X het gesprek opnieuw kan doen en anders twee andere collega's kan sturen. Politieambtenaar X stelt dat zij niet op die manier te werk gaat. Verzoeker antwoordt dat hij het (zijn voorstel om het opnieuw te doen of twee andere collega's te sturen) om die reden zegt. Vervolgens is op de geluidsopname te horen dat verzoeker meerdere keren roept dat politieambtenaar X haar voet moet weghalen. Politieambtenaar X zegt: "Ik wil gewoon weten" waarna te horen is dat de deur dichtgaat.

Door de politie verstrekte stukken

De Nationale ombudsman heeft de politiestukken bestudeerd die gaan over het optreden van politieambtenaren X en Y. Eén van die stukken is een mutatie-rapport over het incident. Daarin staat onder andere dat sprake zou zijn van een ruzie tussen een man en een vrouw die van elkaar scheiden.

Het oordeel van de Nationale ombudsman

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten van burgers worden gerespecteerd. In dit geval beoordeelt de Nationale ombudsman of de politie het huisrecht schond.

De Nationale ombudsman heeft in een rapport uit 2019 zijn visie over de omgang met het huisrecht door de politie vastgelegd. De politie kan niet zonder toestemming van de bewoner een woning binnengaan, tenzij er sprake is van een bij de wet bepaalde uitzondering. Zo bepaalt artikel 3 van de Politiewet 2012 dat de politie mag binnentreden om hulp te verlenen. Daarbij mag de burger erop rekenen dat de politie een goede afweging maakt voordat zij binnentreedt. Ook moet het voor burgers duidelijk zijn waarom de politie binnentreedt¹.

Ook wanneer sprake is van binnentreden in het kader van hulpverlening, is op grond van artikel 2 Awbi een schriftelijke machtiging vereist als de bewoner geen toestemming voor het binnentreden heeft gegeven. Alleen als sprake is van een noodsituatie waarin er direct moet worden gehandeld, kan de politie zonder toestemming van de bewoner en zonder schriftelijke machtiging een woning betreden.

Over het binnentreden

De politie is in dit geval opgetreden in het kader van haar hulpverlenende taak, die is vastgelegd in artikel 3 van de Politiewet 2012. De politieambtenaren zijn verzoekers woning binnengetroten door gebruik te maken van een huissleutel, die meldster in haar bezit had. De politieambtenaren verzochten meldster de voordeur van verzoekers woning te openen.

Van toestemming van een bewoner voor het binnentreden van de woning was geen sprake. Verzoeker had namelijk geen toestemming voor het betreden van de woning gegeven en meldster woonde er niet meer. Dat moet voor de politie op dat moment ook duidelijk zijn geweest. Meldster vertelde de politieambtenaren immers dat één van haar kinderen, die zich op dat moment in de woning zou bevinden, bij haar en niet bij verzoeker in de woning wilde slapen.

Verder waren de politieambtenaren niet in het bezit van een machtiging om binnen te treden. Daarom doet de vraag zich voor of sprake was van een noodsituatie op grond waarvan de politieambtenaren de woning terstond mochten binnentreden. Dat is volgens de Nationale ombudsman niet het geval.

De politieambtenaren hebben verklaard dat zij een melding kregen dat één van de kinderen huilend voor het raam zou staan, dat zij ter plaatse constateerden dat meldster overstuur was, dat zij van buiten de woning geen contact konden krijgen met verzoeker en dat zij wilden controleren of de kinderen in orde waren. De Nationale ombudsman acht dit onvoldoende om te spreken van een noodsituatie, die het terstond binnentreden rechtvaardigt. Er waren geen omstandigheden die erop wezen dat de kinderen in onmiddellijk en direct gevaar waren. Gelet hierop hadden de politieambtenaren voor het binnentreden eerst via de dienstdoende hulpofficier van justitie een machtiging voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner² moeten verkrijgen. Door dit na te laten heeft politie het huisrecht van verzoeker onvoldoende gerespecteerd.

De klacht over het binnentreden door de politieambtenaren is gegrond.

---

¹ Zie Nationale ombudsman 2019/016 "Binnentreden bij hulpverlening. Over het omgang met het huisrecht door de politie"

² Zoals genoemd in artikel 2 Awbi

Over de uitlating van politieambtenaar X

Het vereiste van onpartijdigheid houdt in dat de overheid zich onpartijdig opstelt en handelt zonder vooroordelen. Dit betekent dat zij bij de burger het vertrouwen wekt dat zij onpartijdig te werk gaat. De overheid vermijdt ook alle schijn van partijdigheid.

Uit de geluidsopname van het incident blijkt dat politieambtenaar X na het betreden van de woning vertelde dat zij de kinderen wilde zien. Daarmee maakte zij in eerste instantie duidelijk waarom zij ter plaatse was. Uit de geluidsopname blijkt echter ook dat politieambtenaar X zich vervolgens uitliet over de omgangsregeling tussen meldster en verzoeker. Politieambtenaar X stelde dat verzoeker en meldster twee kinderen hebben, dat hun oudste kind bij verzoeker wilde slapen en dat de ander bij meldster wilde slapen. Hierop is te horen dat er een discussie tussen politieambtenaar X en verzoeker ontstaat over de omgangsregeling.

De ombudsman vindt de opmerking van politieambtenaar X over de omgangsregeling ongelukkig. De politieambtenaren gingen de woning binnen om te controleren of de kinderen veilig waren. Daarbij voldeed de mededeling van politieambtenaar X, dat zij de kinderen wilde zien. Door daarna echter een opmerking te maken over het al dan niet naleven van een omgangsregeling, wekte de politie de schijn van vooringenomenheid.

Ook hadden de politieambtenaren duidelijker moeten uitleggen waarom zij zich zorgen maakten over de veiligheid van de kinderen. En dat dit de reden was waarom zij de woning betraden. Door dit niet te doen, wekten zij argwaan bij verzoeker en kon de schijn van vooringenomenheid ontstaan. Zeker als het gaat om een melding die door een collega van de politie is gedaan, is het volgens de ombudsman zaak om te allen tijde de schijn van vooringenomenheid en partijdigheid te vermijden.

De klacht over de uitleg van de politie waarom zij ter plaatse was en de woning betrad is gegrond. De politie handelde niet in overeenstemming met het vereiste van onpartijdigheid.

Conclusie

Verzoekers klachten over het binnentreden en over onpartijdigheid zijn gegrond.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen